

УДК 330.341.1:338.432(477)

Чумак О. В.¹, Шарлай Д. А.²

¹канд.філософ.наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

²студ. гр. ФЕУ-311 НУ «Запорізька політехніка»

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В умовах повномасштабного вторгнення російської армії на територію України, постраждала вся економіка країни, а вітчизняні аграрні підприємства знаходяться в складних умовах. Один з драйверів української економіки – АПК – станом на листопад минулого року зазнав 6,6 млрд доларів прямих збитків (найбільші пошкодження: техніка, вироблена продукція та склади) та 34,25 млрд доларів непрямих втрат (найбільші: зниження внутрішніх цін та виробництво продукції). Наразі оцінка збитків цієї сфери складає \$8.7 млрд. Ринок страждає від дефіциту робочої сили, пального, добрив та оборотних коштів, чимало працівників фермерських господарств мобілізовані або пішли в територіальну оборону [1].

Україна до війни була провідним виробником та експортером сільсько-господарської продукції. Вона була найбільшим у світі виробником насіння соняшнику та найбільшим експортером соняшникової олії, третім за величиною експортером кукурудзи та ріпаку, четвертим за величиною експортером ячменю та п'ятим за величиною експортером пшениці. При цьому необхідно зазначити, що в минулі роки спостерігалася позитивна тенденція до залучення інвестицій в модернізацію матеріально-технічної бази господарств корпоративного сектору аграрної економіки (капітальні інвестиції в середньому по галузях народного господарства у 2021 році порівняно з 2020 по сільському господарству — на 23,5%, лісовому — на 145,0% і рибному господарству — на 47,4%.[2, с.80].

Російська агресія проти України підірвала спроможність України збирати врожай, що призвело до потенційно довготривалих і значних наслідків для виробників і споживачів. На експорт вплинуло блокування портів і операції з

переробки олійних культур, зростання цін на енергоносії та добрива призводить до зростання витрат на виробництво, а велика кількість переміщених громадян України викликає серйозні занепокоєння щодо продовольчої безпеки всередині країни.

Для забезпечення виживання підчас війни та сталого конкурентного функціонування сільськогосподарського виробництва у післявоєнний період галузі необхідно вийти на новий техніко-технологічний рівень, з використанням більш прогресивних цифрових технологій, світових інноваційних досягнень науки та вітчизняного передового досвіду. Інновації призведуть до збільшення обсягів виробництва, підвищення урожайності сільськогосподарських культур та продуктивності тваринництва, раціонального використання виробничих ресурсів.

Цифровізація аграрної сфери має бути представлена двома важливими складовими: цифровізацією процесів державного управління у сфері сільського господарства, зокрема щодо отримання державної підтримки, та цифровізацією безпосередньо сільськогосподарського виробництва. Поряд із процесом цифровізації галузі потрібно здійснити ряд заходів у напрямку модернізації сільського господарства, а саме: підвищувати темпи технічного переоснащення аграрного виробництва; освоювати нові технологічні процеси на інноваційній основі; використовувати потенціал реалізації проектів, що базуються на основі державно-приватного партнерства; підвищувати інвестиційну привабливість галузі для приватних інвесторів, зокрема, зарубіжних; підвищувати фінансову грамотність сільськогосподарських товаровиробників у контексті впровадження та використання інформаційних технологій; розширювати грантову підтримку, що особливо актуально для впровадження інновацій у сфері виробничо-технологічного та біологічного факторів; розробляти і впроваджувати нові механізми субсидування наукових розробок; зміцнювати вітчизняний науковий і кадровий потенціал; надавати преференції комерційним організаціям, які здійснюють наукові розробки за рахунок власних коштів; розвивати соціальну інфраструктуру в сільській місцевості, що сприятиме припливу кваліфікованих кадрів.

Усі перераховані вище заходи потребують комплексного і системного застосування. Комплексність і системність допоможуть значно швидше та з найменшими витратами досягти позитивних результатів і забезпечити більш динамічний та ефективний інноваційний розвиток сучасних сільськогосподарських підприємств та галузі в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ціна російської агресії: що втратила економіка України за рік війни [Електронний ресурс] // Київська школа економіки – 23 лютого 2023. – Ре-

жим доступу – <https://weukraine.tv/tsina-rosijskoyi-agresiyi-shho-vtratyla-ekonomika-ukrayiny-za-rik-vijny/>

2.Хахула Б. В. Інновації, як чинник прискорення науково-технічного прогресу в аграрному секторі України // Агросвіт. – 2022. – № 9-10. – С.79-85